

tűzés szerényebben méretezett legyen. Az u. n. művelődéssmeret akadályai. A középiskola I. osztályában semmiféle idegen nyelvet ne tanítsunk. Fontos: a nyelvben megfelelően jártas tanár.

7—8. sz. *Jankovits Miklós, A módszer szerepe és értéke a nevelésben.* A módszeres gondolkodás történeti fejlődése. A módszeres elméletnek három típusa: 1. a racionális, 2. a racionális-pszichológiai, 3. a szellemtudományi. A módszer nemcsak az oktatás, hanem általában a nevelés módját jelenti, az eredeti jelentésében sem egyéb mint az egész nevelési eljárás. A módszer kialakulásában szerepet kapnak: a nevelési cél, a művelődési anyag, a növendék és a nevelő személye s végre a tanítás körülményei. A történeti visszapillantás és a fogalmi taglalás eredménye: a módszerben irracionális elemek is találhatóak s ezek csupán a nevelő személyének arravalóságától függenek. A módszer is végeredményben a nevelők nevelésén dől el.

Kristóf György, Az első magyar folyóirat. A Szilágyi Ferenc szerkesztésében megjelent Magyar Gyermekebarát (1843—44) c. folyóirat ismertetése.

9—10. sz. *Madzsar Imre, A szemléletesség elméletben és gyakorlatban.* A szemléletesség oktatástani követelménye pontosabban meghatározva: ... a szemléletesség eszményi követelményének hiánytalan, mennél nagyobb fokú teljesítésében csak olyan engedményekről lehet szó, amelyeket három körülményre, tudniillik 1. a tanítás külső feltételeire, 2. tárgyára és 3. a tanítás fokára való tekintettel igazolni tudunk. Ezek részletes kifejtése. A szemléletesség és az olvasnitanítás kezdő foka: a *beszédhangból* való kiindulásnál szemléletesebb a *szó*ból, ennél a *mondat*ból, még inkább *mondat*sóból való kiindulás.

Námesy Medárd, Prohászka pedagógiája. Ottokár püspök gondolatai a nevelésről különösen az 1915-ben megjelent, *A karácsony pedagógiája* c. írása alapján. tb.

Magyar Lélek. 1939. január.

Új fejezethez érkezett a *Magyar Népművelők Társasága* munkája ezzel a folyóirattal, amely *Hankiss János* szerkesztésében és *Milleker Rezső* kiadásában most első ízben látott napvilágot. A beköszöntő hangsúlyozza az összes magyar népművelők közötti egység szükségességét, az egységes szellemet kívánja biztosítani a sokszor szétágazó munkaterületen és korszerű tájékoztatást akar nyújtani a népművelői munka valamennyi résztvevője számára.

A tartalomról külön is ki kell emelnünk *Györfly István, Kosáry Domokossé Novágh Gyula* közleményeit.

Györfly István A néphagyomány és a nemzeti művelődés c. cikkében a nemzeti kultúrának a néphez való közeledését sürgeti. Elítéli azt, hogy alacsonyrendűnek tartják az európai kultúrával összehasonlítva a népi hagyományokat s arra a szakadékra mutat rá, ami ijesztően tátong középosztályunk műveltsége és a magyar nép szelleme között.

Kosáry Domokos cikkének címe: *A Felvidék a magyar történetben.* Végigvezeti a Felvidék életén az olvasót, objektív szemmel nézi a nemzetiségek térfoglalását és bizonyítja, hogy a magyarság — szorított helyzetében is — óriási eredményeket ért el e területen az 1918-ban bekövetkezett összeomlásig. Hangsúlyozza a tót-magyar sorsközösséget és annak a reményének ad kifejezést, hogy a korábbi évszázados összhang előbb utóbb újra helyreáll a két nép között.

Novágh Gyula Népművelés, szabadidőmozgalom, társadalomszervezés cím alatt veti fel mindazokat a gondolatokat, amelyek az iskolán kívüli népneveléssel összefüggenek. Visszapillant a múlt népművelő mozgalmaira és megállapítja, hogy a mai

feladatok megoldására egyik sem képes. Éppen ezért sürgeti és követeli a magyar szabadidőmozgalom törvényes alapjainak lefektetését, kifejti a nézete szerint legalkalmasabb szervezetet és int — német és olasz eredmények bemutatásával — arra a nagy kárra, ami a nemzetet éri a kérdés elődázásával.

— ami. —

L'Enseignement Public 1938. évi jan.—jun.

S. Herbinère Lebert: Központi szociális kisdedővő. Az école maternellenek, melyet Franciaországban 1931-ben szerveztek meg, feladata kis gyermekek testi-lelki és szellemi gondozása. Városok, községek, iskolabaráti és más jótékonyági egyesületek adományából és gyűjtéseiből tartják fenn. Az anyagi lehetőségekhez képest a legmodernebbül vannak felszerelve, legtöbbjük központi fűtéssel, gummi-padlóval és minden higiéniai felszereléssel rendelkezik. Az école maternelle a fűtött szobán, megfelelő ruházaton kívül játékszereket, az értelem fejlesztésére alkalmas nevelőjátékokat, hanglemezek és vetítőgépek útján nevelőhatású szórakozást és orvosi felügyeletet nyújt a gyermekeknek. Nyáron gondoskodik az arra ráutalt gyermekek ingyenes nyaraltatásáról.

M. Sorre: Alsófokú oktatás. Franciaországban 4 és fél millió gyermek részeseül elemi oktatásban. Ennek az oktatásnak nemcsak az a célja, hogy alapismereteket adjon, hanem olyan francia polgárságot akar kitermelni, amelyet nem a kényszer, hanem szabad akarata állít nemzeti célok szolgálatába. Ez az elv, mely a francia oktatásügyben 1870 óta érvényesül, három következményt von maga után: az alsófokú iskolázás kötelezővé tételét, az ingyenességet és végül az alsófokú oktatás laicizálását. Az école primaire-nek négy fokozata van: az előkészítő, az elemi, a középső és a felső fokozat. Az iskolakötelesség korhatára ma 6—14 év. Ezt az iskolatípust elhagyva a növendék továbbképzés végett az École primaire supérieure-be (mely megfelel a mi polgári iskolánknak), vagy a Cours complémentaire-be léphet. A tanítók és tanítónők az École Normaleban nyernek kiképzést. A Jean Zay-féle módosítás erőteljesebbé akarja tenni az alsófokú oktatást, melyet ismétlő-iskolai intézményekkel bővít ki. Ezek lehetőleg alkalmazkodnak a különböző foglalkozású népréteg igényeihez.

Gossart: A másodfokú oktatás kérdései. A másodfokú oktatás minden olyan elemi iskola utáni oktatás, melynek célja az érdektelen szellemi kultúra és az egyén erkölcsi fejlesztése. A középfokú oktatás főcélja a magasabbrendű dolgok iránti érdeklődésnek a felkeltése.

A francia lyceum két tagozatra oszlik: klasszikus és modern tagozatra. A francia társadalom előtt a klasszikus tagozat ma is kedveltebb. Ennek oka egyrészt abban rejlik, hogy a latin nyelv tanítását ujabban modernizálták és itt is bevezették az u. n. közvetlen módszert. Másrészt a hagyományhű francia polgár családi tradíciókból is szívesen látja, ha gyermeke, mint valaha ő is, klasszikus műveltségre tesz szert az iskolában. Még az a társadalmi osztály is előnyben részesíti a klasszikus tagozatot, mely csak a másodfokú oktatás ingyenessé tétele óta küldi gyermekeit középiskolába. Egymástól elkülönítve mindkét tagozat hiányos. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a modern tagozat növendékei szabad óráikban boldogan vetik magukat Horatius fordításokra, míg a klasszikus tagozat diákjai nagy érdeklődést tanúsítanak a modern irodalmak iránt. A középiskolák modern tagozatát, mivel annak tananyaga könnyebbnek látszik, többnyire kevésbé tehetséges tanulók látogatják. Ennek a tagozatnak a tananyaga egyhangú és ezen már 1925-ben órarendmódosítással igyekeztek segíteni. Sokak szerint a másodfokú oktatás modern tagozatát természettu-